

T-176/01. sz. ügy

**Ferriere Nord SpA
kontra
az Európai Közösségek Bizottsága**

„Állami támogatások — Közösségi keretszabály a környezetvédelem állami támogatásáról — Acélipari vállalkozás — Az EK-Szerződés hatálya alá tartozó termékek — Jóváhagyott támogatási program — Új támogatás — A hivatalos eljárás megindítása — Határidők — A védelemhez való jog — Jogos bizalom — Indokolás — A közösségi keretszabályok időbeli hatálya — A beruházás környezetvédelmi célja”

Az Elsőfokú Bíróság ítélete (kibővített negyedik tanács), 2004. november 18. . . II - 3937

Az ítélet összefoglalása

- 1. Államok által nyújtott támogatások — A Bizottság által jóváhagyott általános támogatási program — A jóváhagyás keretébe tartozóként bemutatott egyedi támogatás — A Bizottság által végzett vizsgálat — Elsődlegesen a jóváhagyó határozat és másodlagosan a Szerződés tekintetében történő vizsgálat — A jóváhagyó határozatban meghatározott feltételek szigorú és előre látható alkalmazását megvalósító támogatás — A létező támogatási programba tartozó támogatás
(EK 87. cikk és EK 88. cikk)*

2. *ESZAK — Vas- és acélipari támogatás — Tervezett támogatások — A Bizottság által végzett vizsgálat — A hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó határidőnek a 2496/96 általános határozat 6. cikke (6) bekezdése általi megállapítása — Terjedelem (2496/96 általános határozat, 6. cikk, (6) bekezdés)*
3. *Államok által nyújtott támogatások — Közigazgatási eljárás — Az érdekelteknek az észrevételeik megtételéhez fűződő joga — Az alkalmazandó közösségi keretszabály módosulása az eljárás folyamán — A Bizottság kötelezettsége új elvek végrehajtása esetén (EK 88. cikk, (2) bekezdés)*
4. *Államok által nyújtott támogatások — Tervezett támogatások — A Bizottság által végzett vizsgálat — A bizalomvédelem elvének tiszteletben tartása — A Bizottság kötelezettsége a vizsgálati eljárást megindító határozatában szereplő megállapítások által felállított keret betartására a végleges határozatában*
5. *Államok által nyújtott támogatások — Közigazgatási eljárás — A támogatás összeegyeztethetősége a közös piaccal — A támogatást nyújtóra és a támogatás potenciális kedvezményezettjére háruló bizonyítási teher (EK 88. cikk, (2) bekezdés)*
6. *Államok által nyújtott támogatások — Közigazgatási eljárás — Az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó, és egyéb, annak hatálya alá nem tartozó termékeket is gyártó acélipari vállalkozás beruházásához tervezett támogatás — Az ESZAK-Szerződés, majd az EK-Szerződés címén tett két egymást követő bejelentés tárgyát képező terv — Azon jogalap Bizottság általi keresése, amelyre határozatát alapítania kell — Megengedhetőség a gondos ügyintézés elvére tekintettel*
7. *Államok által nyújtott támogatások — Tilalom — Eltérések — Környezetvédelem — A Bizottság mérlegelési jogköre — Keretszabályok elfogadásának lehetősége — Kötelező hatály — Bírósági felülvizsgálat (EK 6. cikk és EK 87. cikk)*
8. *Államok által nyújtott támogatások — Tervezett támogatások — A Bizottság által végzett vizsgálat — Új közösségi keretszabály — Azonnali alkalmazás — A keretszabály közzétételét megelőzően bejelentett és még vizsgálat alatt álló támogatási tervekre való alkalmazás*

9. *Államok által nyújtott támogatások — Tiltalom — Eltérések — Környezetvédelem — Közösségi keretszabályok — Valamely befektetés jogosultsága környezetvédelmi támogatásra — Szempont — Cél — Környezetvédelmi teljesítmény*

1. A Bizottság a Szerződés alapján nem vizsgálhatja meg azonnal az olyan egyedi támogatást, amelyet állítólag valamely korábban jóváhagyott program alapján nyújtanak. Bármiféle eljárás megindítása előtt ellenőriznie kell, hogy a támogatás része-e az általános programnak, és megfelel-e a programot jóváhagyó határozatban meghatározott feltételeknek. Ha nem így járna el, a Bizottság minden egyes egyedi támogatás vizsgálata során kétségbe vonhatná a támogatási programot jóváhagyó határozatát, ami már az EK 87. cikk szerinti vizsgálatot feltételez, és ezáltal a jogbiztonság és a bizalomvédelem elveit veszélyeztetné. A valamely általános programot jóváhagyó határozatban meghatározott feltételeket szigorúan és előreláthatóan alkalmazó támogatás ezért létező támogatásnak tekintendő, amelyet nem kell bejelenteni a Bizottságnak, és amelyet az EK 87. cikk alapján sem kell megvizsgálni.

(vö. 51. pont)

2. Az acéliparban nyújtott állami támogatások közösségi szabályainak megállapí-

tásáról szóló 2496/96 általános határozat 6. cikkének (6) bekezdése két hónapos határidőt említ, amelynek elteltével a hivatalos eljárás megindítása hiányában a tervezett támogatási intézkedések végrehajthatók, ha a tagállam előzőleg tájékoztatta a Bizottságot e szándékáról. Ez a rendelkezés nem jogvesztő határidőt állapít meg a Bizottság számára, hanem a gondos ügyintézés elvével összhangban arra ösztönzi, hogy körültekintően járjon el, és lehetővé teszi az érintett tagállam számára, hogy a két hónapos határidő elteltével végrehajtsa a támogatási intézkedéseket, feltéve hogy erről előzetesen tájékoztatta a Bizottságot.

(vö. 62. pont)

3. Ha valamely állami támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének értékelése érdekében a Bizottság azon keretszabályt alkalmazza, amely felváll-

totta az akkor hatályban lévő, amikor az érdekeltek az EK 88. cikk (2) bekezdése szerint megtették észrevételeiket, köteles — amennyiben új elvekre kívánja alapozni a határozatát — felhívni ezen érdekelteket arra, hogy e tekintetben tegyék meg észrevételeiket, ellenkező esetben megsérti az utóbbiak eljárási jogait.

(vö. 75. pont)

4. A bizalomvédelem elve megköveteli, hogy a Bizottság az állami támogatás vizsgálatára irányuló eljárása során figyelembe vegye azt a jogos bizalmat, amelyet a vizsgálati eljárást megindító határozatban található megállapítások keltethetnek, és hogy ezt követően ne alapítsa végleges határozatát olyan elemek hiányára, amelyek előterjesztését az érdekeltek e megállapítások alapján nem tarthatták feladatuknak.

(vö. 88. pont)

5. Bár — amikor úgy dönt, hogy megindítja a hivatalos eljárást — a Bizottságnak kell egyértelműen megfogalmaznia a támogatás összeegyeztethetőségével kapcsolatos kételyeit annak érdekében, hogy a tagállam és az érdekeltek a lehető

legjobban felelhessenek rájuk, a tagállam és a potenciális kedvezményezett feladata az, hogy előterjesszék azokat az érveiket, amelyek bizonyíthatják, hogy a támogatási szándék megfelel a Szerződés alkalmazásában előírt kivételeknek, mert a hivatalos eljárás célja éppen az, hogy a Bizottság megismerje az ügy összes körülményeit.

(vö. 93–94. pont)

6. Olyan tervezett támogatás esetében, amelyet az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó és nem tartozó termékeket is gyártó acélipari vállalkozás javára kívánnak nyújtani, és amely nem rejt magában elkülönült elszámolást e két eltérő tevékenység tekintetében, nem róható fel a Bizottságnak a gondos ügyintézés elvének megsértését képező eljárási hiba miatt, hogy kereste azon jogalapot, amelyre a határozatát alapoznia kellett, amikor első látásra nem volt egyértelmű a támogatásban részesítendő beruházás kapcsolódása az ESZAK-, illetve az EK-Szerződéshez, amikor ugyanannak a tervnek két hivatalos értesítését kapta meg, mindkettőt a Szerződések egyikének címén, és amikor a Bizottságnak amúgy is kötelessége volt ellenőrizni, hogy fennáll-e a veszélye annak, hogy a támogatást más tevékenységek javára fordítják, mint amelyekre azt nyújtják.

(vö. 99–101. pont)

7. A környezetvédelmi célt szolgáló támogatás tervének összeegyeztethetősége a közös piaccal az EK 6. és az EK 87. cikk rendelkezései alapján és a Bizottság által az ilyen vizsgálat céljára kiadott közösségi keretszabály keretében ítélandó meg. A Bizottságot az általa az állami támogatások ellenőrzése tárgyában elfogadott keretszabály, illetve közlemények ugyanis annyiban kötik, amennyiben azok nem térnek el a Szerződés előírásaitól, és amennyiben a tagállamok elfogadják őket. Az érdekeltek ebből következőleg alappal hivatkoznak rájuk, és a bíróság ellenőrzi, hogy a Bizottság betartotta-e a saját maga által megállapított szabályokat, amikor meghozta a vitatott határozatot.

(vö. 134. pont)

8. Ha az állami támogatásokra vonatkozó új közösségi keretszabályból az következik, hogy az közzététele napján lép hatályba, és hogy annak rendelkezéseit a Bizottságnak minden bejelentett támogatási tervre alkalmaznia kell, még azokra is, amelyeket a közzététel előtt jelentettek be, az utóbbi köteles e keretszabályt alkalmazni a le nem zárt vizsgálati eljárás tárgyát képező támogatási tervről való határozathozatala során. Ez az azonnali alkalmazás az EK 254. cikknek a Tanács és a Bizottság rendeleteinek és irányelveinek hatálybalépéséről szóló (2) bekezdése rendelke-

zéseiből merít, és tiszteletben tartja a bizalomvédelem elvét, ami a jobbiztonság elvéhez hasonlóan a szerzett jogokra, és nem pedig az olyan átmeneti helyzetre vonatkozik, mint valamely tagállamé, amely új támogatási tervet nyújtott be a Bizottságnak, és az utóbbi vizsgálatának az eredményét várja.

(vö. 137–139. pont)

9. A környezetvédelem állami támogatására vonatkozó közösségi rendelkezések alapján valamely beruházáshoz a céljától függően nyújtható támogatás. Ennek megfelelően a 2001-es keretszabály – amely ebből a szempontból megegyezik az 1994-es keretszabállyal – a szennyezés és az ártalmak csökkentésére vagy megszüntetésére, illetve a termelési módszerek átalakítására irányuló beruházásokat említi, azzal, hogy kizárólag a környezetvédelmi célok megvalósításához szükséges beruházási többletköltségek számolhatók el. A többek között gazdasági megfontolásokból elvégzett beruházáshoz akkor nyújtható környezetvédelmi célú támogatás, ha e megfontolások önmagukban nem igazolják a beruházást a választott formában.

A 2001-es keretszabály – e tekintetben az 1994-es keretszabályéval megegyező – rendszeréből az következik,

hogy csak olyan beruházáshoz nyújtható támogatás – függetlenül attól, hogy kötelező vagy nem kötelező, nemzeti vagy közösségi szabványokhoz igazít-e valamely létesítményt, meghaladja-e az ilyen szabványok követelményeit, vagy azt bármiféle szabvány hiányában valószínűsítik-e meg –, amelynek éppen a környezetvédelmi eredmény a célja. Következésképpen nincs jelentősége annak, hogy a beruházás javulással jár környezetvédelmi szempontból, sőt az egészségvédelem, illetve a munkavállalók biztonsága szempontjából. Kétségtelenül lehetséges, hogy valamely tervnek egyszerre legyen célja a gazdasági termelő-képesség javítása és a környezet védelme, de e második cél fennállása nem vezethető le pusztán abból a megállapításból, hogy az új felszerelés kevesebb negatív hatást gyakorol a környezetre, mint a régi, mert lehet, hogy ez egyszerűen a gazdasági célú technológiaváltásnak vagy

a felhasznált anyag megváltoztatásának a mellékes hatása. Ahhoz, hogy ilyen esetben a támogatott beruházás részben környezetvédelmi célja megállapítható legyen, annak bizonyítására van szükség, hogy ugyanez a gazdasági teljesítmény elérhető lett volna olcsóbb, de a környezetre károsabb felszereléssel is.

A kérdés tehát nem az, hogy a beruházás jár-e javulással környezetvédelmi szempontból, vagy meghalad-e létező környezetvédelmi szabványokat, hanem elsősorban az, hogy azért valószínűsítették-e meg, hogy ilyen javulást érjenek el.

(vö. 147–152. pont)